

Dabas aizsardzības
pārvalde

Purva putni un dabas jeb aktīvā tūrisma aktivitātes. Pieredze Ķemeru Nacionālajā parkā

Agnese Balandiņa
Ķemeru Nacionālā parka dabas centra vadītāja
26424972, agnese.balandina@daba.gov.lv

27.02.2024.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Lielā Ķemeru tīreļa laipa

- Pirmo reizi uzbūvēta 2000. gadā.
Apmeklējumu skaits **2008. gadā** vērtēts līdz **40 000**
- Pārbūvēta 2013. gadā, **100 000** apmeklējumu **2021. gadā**

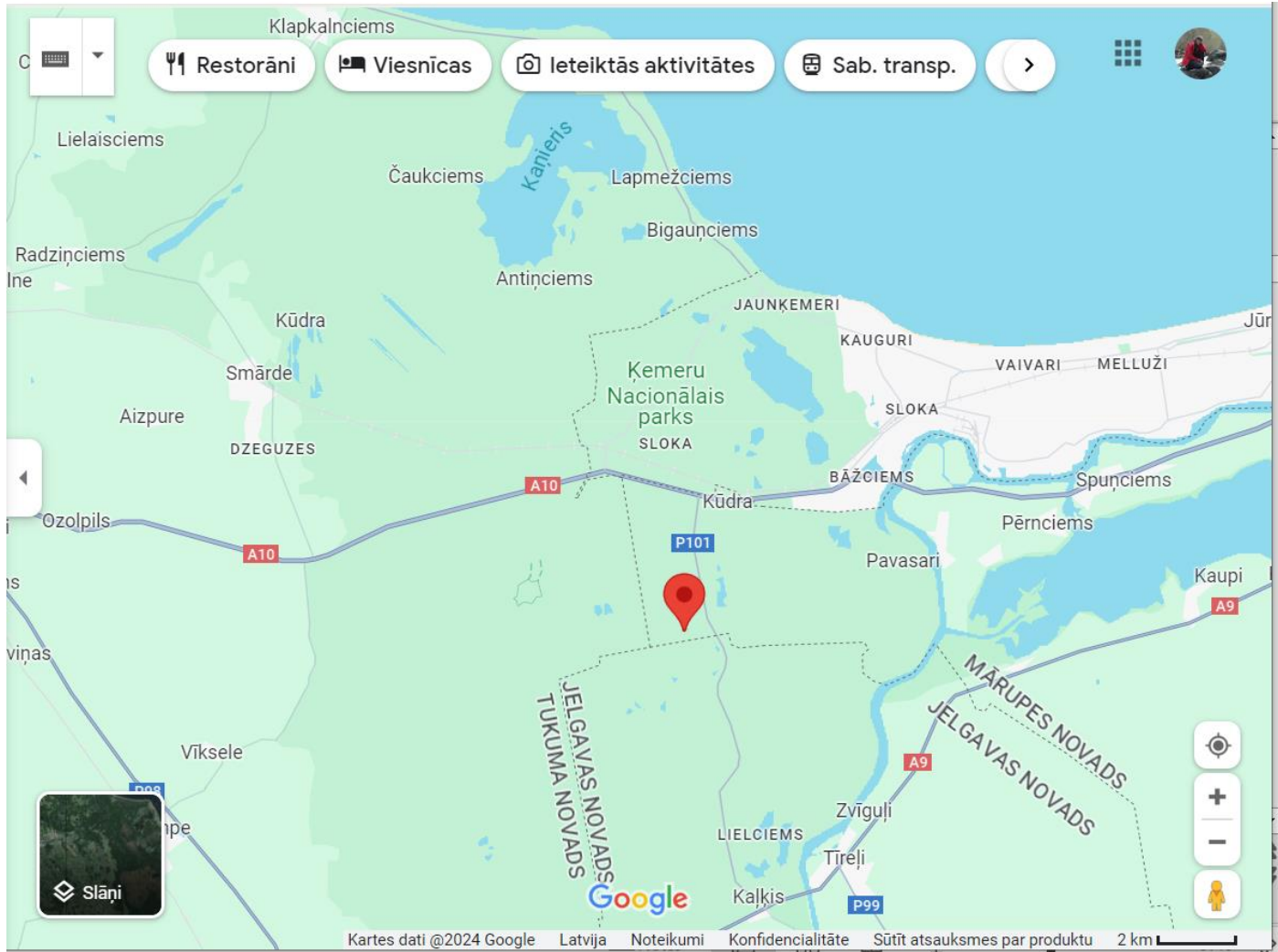

Foto: www.visitjurmala.lv

Dabas aizsardzības
pārvalde

Lielā Ķemeru tīreļa karjeri, Ķemeru Nacionālais parks

Dabas aizsardzības
pārvalde

Lielā Ķemeru tīreļa ZA mala – pārmaiņas laika gaitā

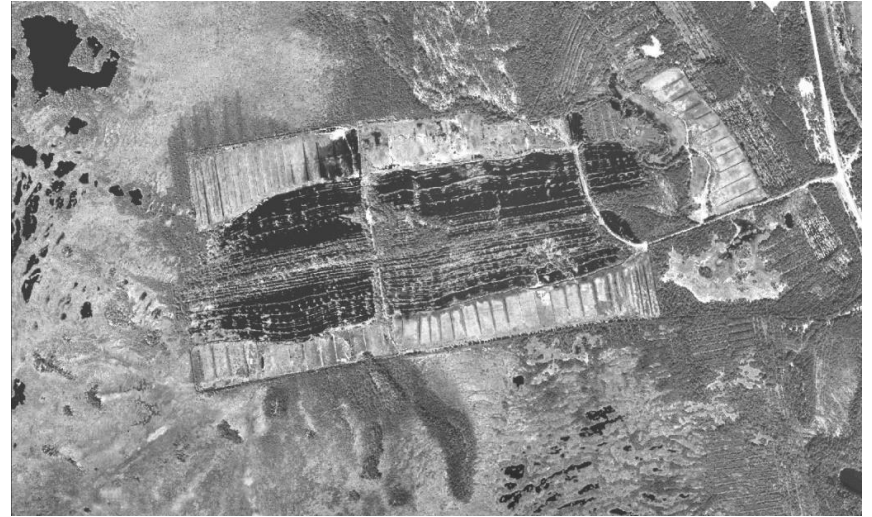
20. gs. vidus

2006

1994

2008

Uzbūvēts (paaugstināts) dambis ar 4 caurtekām

Uzbūvēts 61 kūdras dambis uz grāvjiem (50 ap kūdras karjeru, 11 – tīreļa R malā)

Paaugstināts ūdenslīmenis par ~ 1 m

2008

2015

Dabas aizsardzības
pārvalde

Lielā Ķemeru tīreļa karjeri – tūrisma attīstība

2018. gads	2023. gads
2 uzņēmumi: viens laivas, otrs – purva kurpju pārgājieni	8 uzņēmumi: 5 laivas/SUPi, 3 purva kurpju pārgājieni
Apmeklētāju skaits ~ 20 gadā	Apmeklētāju skaits ~ 2000 gadā
Atļaujas tiek izdotas tūrisma maršrutiem, atsevišķi pasākumi līdz 50 cilvēkiem dabas lieguma zonā nav jāskaņo	

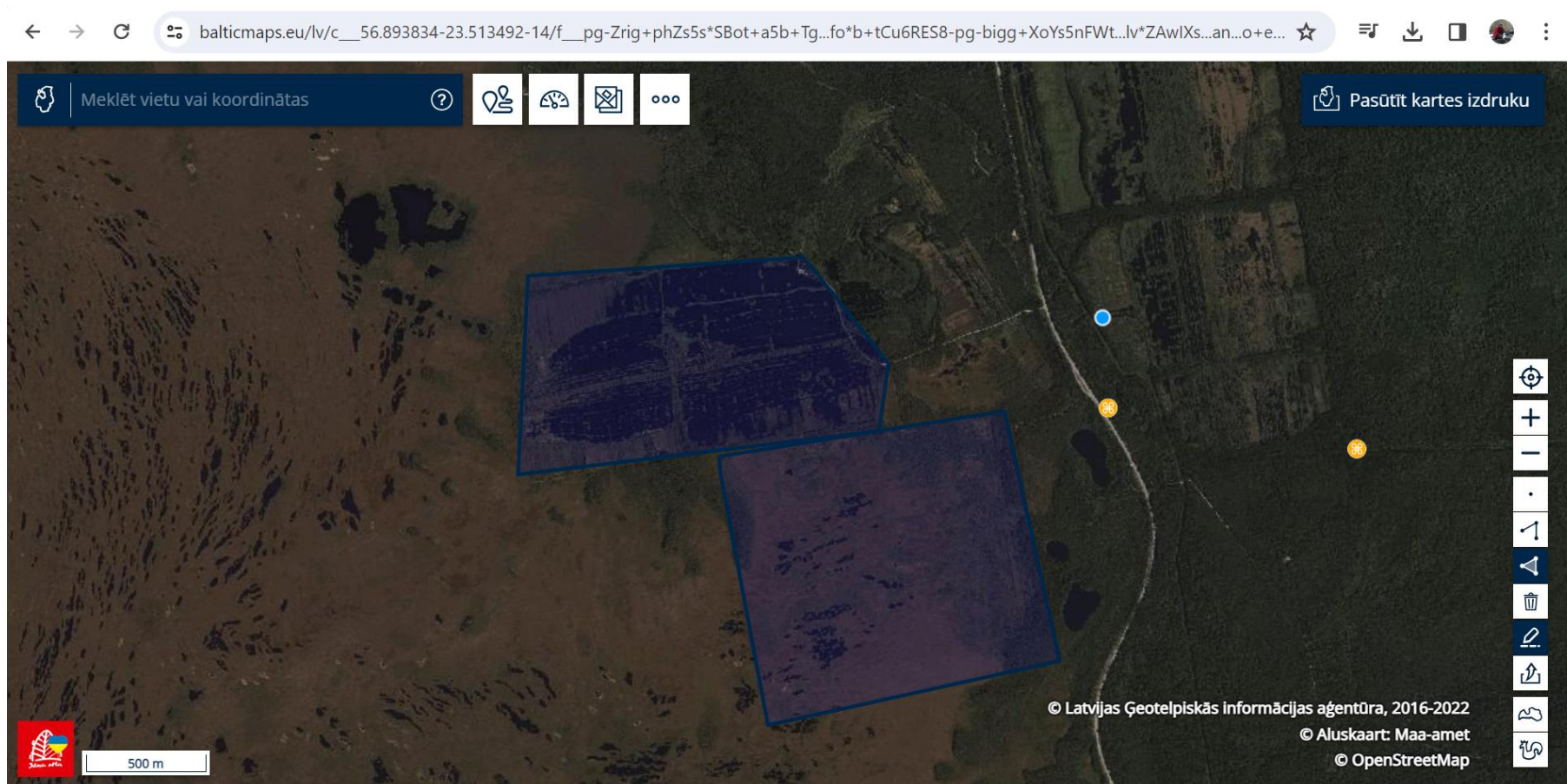
Būtiskākie nosacījumi līdz šim:

- nodrošināt stāstījumu par teritorijas dabas vērtībām, apmeklējuma nosacījumiem (**izzinošā pievienotā vērtība**)
- neizkāpt uz salām, netuvoties putniem ar uztraukuma uzvedību
- saullēkta/saulrieta braucienu aizliegums no 15. augusta līdz 15. oktobrim nakšņojošo dzīvju dēļ
- laika posmā no 1. aprīļa līdz 20. jūnijam un no 15. augusta līdz 15. oktobrim, limits – ne biežāk kā viens pasākums nedēļā
- auto iebraukšanas aizliegums (izņemot inventāra pievešanai, ar DAP atļaujām)

Dabas aizsardzības
pārvalde

Lielā Ķemeru tīreļa karjeri, Ķemeru Nacionālais parks

~ 134 ha liela teritorija (SUP/laivas, ~ 2% no purva kopējās platības)

~ 140 ha liela teritorija purva kurpju pārgājieniem

Kopā ~ 5% no purva kopējās platības

Ietekme – veģetācija/zemsedze

Dabas aizsardzības
pārvalde

2011. gads

2021. gads

Ja izbradāšana ir mērena (bojāta sfagnu sega, pilnībā nobrāzti, izrauti sīkkrūmi, vienlaidus veģetācijas segas atjaunošanās laiks vismaz 5 gadi

10/17

Apmeklētāju ietekme uz zemsedzi

Dabas aizsardzības
pārvalde

par daudz

pieļaujami

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ietekme - putni

?

Noderīgs ir Aivara Petriņa atzinums par aktīvā tūrisma aktivitāšu ietekmi uz purva putniem Cenas tīrelī, bet tā tomēr ir cita vieta

Dabas aizsardzības
pārvalde

Kāpēc šis viss?

- tiek īstenots **sadarbībā** ar visām tūrismā iesaistītajām pusēm
- tiek stratēģiski **plānots**
- nodrošina teritorijā esošo vērtību **saglabāšanu** turpmākajām paaudzēm
- **ir sabiedrības izpratni** veicinošs
- ir **kvalitatīvs** visos aspektos (infrastruktūra, informācija, pakalpojumi utt.)
- ir **vietējo ekonomiku** atbalstošs un **vietējiem iedzīvotājiem** draudzīgs
- ir konkrētās teritorijas **vērtības izceļošs**

Vairāk:

<https://www.europarc.org/sustainable-tourism/>

Foto: www.ozolaivas.lv

 ADVAITA.ADVENTURES

Foto: www.purvubrideji.lv

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ieguvumi

- Izglītotāki uzņēmēji (seminārs un pastāvīga kontaktu uzturēšana ar pakalpojumu sniedzējiem šajā vietā)
- Izzinošā pievienotā vērtība (atbilst ilgtspējīga tūrisma principiem)
- Pozitīvas emocijas, sabiedrības interese par dabu kopumā

Dabas aizsardzības
pārvalde

Ko tālāk?

Izaicinājumi	Risinājumi
Normatīvā regulējuma trūkums - nav vienādi noteikumi visiem (pārvietošanās individuāli nav aizliegta, cietēji visbiežāk sanāk tieši godprātīgie pakalpojumu sniedzēji).	Sezonas liegums nākotnē? «Zonējums»?
Nav detalizēti vērtēta ietekme	Ietekmes monitorings, vienota pieeja *
Kvalitatīvas izzinošās pievienotās vērtības nodrošināšana	Apmācības tūrisma pakalpojumu sniedzējiem*
Negodprātīgi pakalpojumu sniedzēji	Kontrole, sodi

* ERASMUS projekts

Dabas aizsardzības
pārvalde

ERASMUS – tūrismā iesaistīto pušu mācības

ERASMUS + programmas projekts

«Ceļā uz ilgtspējīgāku tūrismu EUROPARC

Ziemeļvalstu – Baltijas reģionā – apmācības tūrismā
iesaistītajām pusēm īpaši aizsargājamās dabas teritorijās
(ĪADT) jeb **KnowNature**

Partneri (6)

Igaunija:

- ✓ Igaunijas Dzīvības zinātņu universitāte (vadošais)
- ✓ Igaunijas lauku tūrisma asociācija
- ✓ Igaunijas vides pārvalde

Latvija:

- ✓ Dabas aizsardzības pārvalde
- ✓ Lauku Ceļotājs

Zviedrija:

- ✓ Kullabeja dabas rezervāts

Dabas aizsardzības
pārvalde

Projekta aktivitātes 2024. gadā

- 22.-24. aprīlis – starptautisks apmācību seminārs galamērķu pārvaldītājiem un gidiem Zviedrijā, Kullabeja dabas rezervātā (grupa nokomplektēta)
- 17.-19. oktobris – starptautisks apmācību/pieredzes apmaiņas seminārs aktīvā dabas tūrisma organizatoriem Igaunijā, Lāhemā NP. 8 uzņēmēji no Latvijas, 8 no Zviedrijas, 10 no Igaunijas.
- Oktobra beigas vai novembris – nacionālais seminārs aktīvā dabas tūrisma aktivitāšu organizatoriem (pieredzē dalās tie uzņēmēji, kuri bija Igaunijā)

Dabas aizsardzības pārvalde

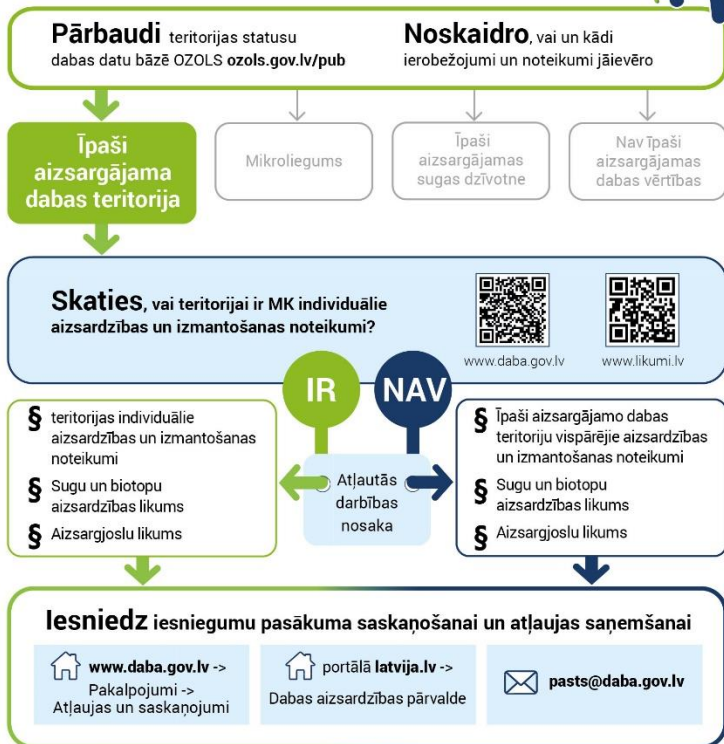
Infografikas brīvdabas pasākumu organizatoriem

www.daba.gov.lv – Aktualitātes - Infografikas

Dabas aizsardzības pārvalde

Organizē pasākumu dabā?

Aprēķini biotopu un infrastruktūras atjaunošanai paredzēto valsts nodevu

Visos gadījumos, ievērojot Civillikumu, plānotās darbības jāsaskaņo ar zemes īpašnieku vai apsaimniekotāju

Dabas aizsardzības pārvalde

Organizē pasākumu dabā?

Visos gadījumos, ievērojot Civillikumu, plānotās darbības jāsaskaņo ar zemes īpašnieku vai apsaimniekotāju

Agnese Balandiņa

Ķemeru Nacionālā parka dabas
centra vadītāja

«Meža māja», Jūrmala –
Ķemeri, LV-2012

26424972;

agnese.balandina@daba.gov.lv

www.daba.gov.lv

Dabas aizsardzības
pārvalde

Prezentācijā izmantoti slaidi no:

- Jāņa Ķuzes un Agneses Priedes prezentācijas «Biotopu atjaunošana un apsaimniekošana Ķemeru Nacionālajā parkā: nozīmīgākie darbi un secinājumi» zinātniski praktiskajā konferencē «Ķemeru Nacionālā parka pirmie 20» 2017. gada 20. oktobrī;
- Kārļa Lapiņa prezentācijas «Tūrisma aktivitāšu organizēšana purvos – svarīgākie pieturas punkti no dabas vērtību viedokļa. Pierīgas RA pieredze» DAP tiešsaistes seminārā tūrisma pakalpojumu sniedzējiem 2021. gada 26. martā.